

Warszawa, 14 maja 2018 r.

Opinia do ustawy o ochronie danych osobowych

(druk nr 811)

1) Nowelizacja poszczególnych ustaw zawartych w rozdziale 12 ustawy nie jest kompletna i nie obejmuje wszystkich przepisów w danej ustawie odsyłających do uchylanej ustawy o ochronie danych osobowych.

Jeżeli ustawa dokonuje zmian tylko w niektórych jednostkach redakcyjnych odwołujących się do uchylanej ustawy a w innych nie, to zachodzi pytanie o skuteczność i funkcjonalność takiej regulacji odsyłającej do przepisów nieistniejących, których wobec takiej techniki legislacyjnej nie da się zastosować.

Uwaga dotyczy:

- art. 119zu ustawy – Ordynacja podatkowa zmienianej w art. 120,
- art. 41 ust. 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej zmienianej w art. 146,
- art. 47 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej zmienianej w art. 153,
- art. 4 ust. 6 ustawy o systemie monitorowania drogowego przewozu towarów zmienianej w art. 156,
- art. 20 ustawy o podstawowej opiece zdrowotnej zmienianej w art. 157.

2) Na etapie prac legislacyjnych w Sejmie została dodana w art. 111 zmiana przepisów ustawy – Kodeks pracy w zakresie uregulowania stosowania technik monitoringu w zakładzie pracy.

Ponieważ ustawa nakłada na pracodawcę określone obowiązki informacyjne, powinna zawierać stosowne przepisy przejściowe odnoszące się do pracodawców, u których w dniu wejścia w życie ustawy monitoring jest już stosowany.

Taka sama uwaga dotyczy zmian wprowadzonych:

- w art. 114 w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- w art. 122 w ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa,
- w art. 123 w ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym,
- w art. 154 w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe,
- w art. 155 w ustawie z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

3) Na etapie prac legislacyjnych w Sejmie została zmieniona treść przepisu o utracie mocy obowiązującej ustawy o ochronie danych osobowych.

Z przepisu o utracie mocy obowiązującej wynika, że ustawa traci moc z wyjątkiem określonych przepisów, które zachowają moc w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych w celu rozpoznawania, zapobiegania, wykrywania i zwalczania czynów zabronionych, prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących tych czynów oraz wykonywania orzeczeń w nich wydanych, kar porządkowych i środków przymusu w zakresie określonym w przepisach stanowiących podstawę działania służb i organów uprawnionych do realizacji zadań w tym zakresie.

Taka technika jest po pierwsze niezgodna z § 41 Zasad Techniki Prawodawczej (ZTP), w myśl której ustawę regulującą dotychczas daną dziedzinę spraw uchyla się w całości, bez pozostawiania w mocy poszczególnych jej jednostek systematycznych, zwłaszcza pojedynczych przepisów, a jeżeli ustawodawca chce uchylić nie całą ustawę, lecz wybrane przepisy, to powinien użyć techniki „W ustawie ... (tytuł ustawy) uchyla się ...”. Po drugie zastosowana technika wprowadza niepewność co zakresu obowiązywania utrzymanych w mocy przepisów.

Zgodne z ZTP i znacznie bardziej czytelne byłoby rozwiązanie polegające na uchyleniu całej ustawy wraz z wprowadzeniem przepisu przejściowego wskazującego przepisy uchylanej ustawy o ochronie danych osobowych mające zastosowanie do czasu implementacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2016/680.

Propozycja poprawek:

– po art. 174 dodaje się art. 174a w brzmieniu:

„Art. 174a. Do dnia wejścia w życie przepisów wdrażających dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłającą decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 89) w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych w celu rozpoznawania, zapobiegania, wykrywania i zwalczania czynów zabronionych, prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących tych czynów oraz wykonywania orzeczeń w nich wydanych, kar porządkowych i środków przymusu w zakresie określonym w przepisach stanowiących podstawę działania służb i organów uprawnionych do realizacji zadań w tym zakresie stosuje się przepisy art. 1, art. 2, art. 3 ust. 1, art. 4–7, art. 14–22, art. 23–28, art. 31 oraz rozdziały 4, 5 i 7 ustawy, o której mowa w art. 175.”;

– art. 175 otrzymuje brzmienie:

„Art. 175. Traci moc ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922 oraz z 2018 r. poz. 138 i 723).”;

4) W związku z określoną w art. 176 datą wejścia w życie ustawy (na dzień 25 maja 2018 r.), uwzględniając harmonogram prac parlamentarnych nad przedłożeniem oraz mając na względzie, że ustawa nie jest procedowana w trybie pilnym, a co za tym idzie, że Prezydent będzie miał – w myśl Konstytucji – 21 dni na podpisanie ustawy, niemożliwe jest zapewnienie ustawie co najmniej 14-dniowej *vacatio legis*. Należy pamiętać, że wymóg zachowania odpowiedniego okresu dostosowawczego wynika z art. 2 Konstytucji. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych minimalna, standardowa *vacatio legis* powinna wynosić 14 dni. Jeżeli Prezydent zdecydowałby się wykorzystać na analizę ustawy cały przysługujący mu czas, mogłoby to prowadzić do tego, że ustawa zostałaby opublikowana po dniu wskazanym w przepisie o wejściu w życie, a więc że przepis ten byłby bezprzedmiotowy (w następstwie ustawa nie weszłaby w życie). Należy przy tym pamiętać, że Trybunał Konstytucyjny

negatywnie odniósł się do praktyki parlamentu, polegającej na ograniczaniu Prezydentowi realnego czasu na dokonanie analizy ustawy. Określenie momentu wejścia w życie ustawy jest wprawdzie każdorazowo pozostawione uznaniu ustawodawcy, ale przy podejmowaniu decyzji w tej kwestii nie posiada on zupełnej swobody. Swobodę tę ogranicza m.in. wynikający z art. 2 Konstytucji nakaz zachowania odpowiedniej *vacatio legis*.

Aldona Figura

Główny legislator